N°. 240. 1834

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws-Blad.

Donderdag 9 October.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA. — De [illegible] *Courier* vermeldt, dat de heer *Kauffmann*, die den post van Belgischen gezant te Madrid bekleedde, door den graaf *de Lalaing* is vervangen geworden. Volgens hetzelve blad was deze benoeming weder eene bijdrage tot het stelsel van [illegible] in Belgie, 't welk zich nu laatstelijk bij de afzettingen en benoemingen der provinciale gouverneurs zoozeer in zijne ware strekking had doen kennen. De heer *Kauffmann* was iemand van geen afkomst, die zijne bevordering aan zijne eigene bekwaamheden had te danken, maar die thans voor den man van geboorte, schoon zonder verdiensten, plaats moest maken.

— Bij gelegenheid van het bezoek van vorst *Leopold* in het kamp van Diest, op den 2den dezer, werden aldaar door de troepen eenige groote manœuvres in 't vuur uitgevoerd, die echter, toen men tot besluit een aanval op eene over de Demer geslagen brug zoude doen, onverwacht afgebroken werden. Door eene onvergeeflijke achteloosheid waren van een deel der troepen de kogels op de patronen gebleven, en werden bij de eerste schoten vier jagers van het tweede regiment zwaar gekwetst. De manœuvres werden daarop terstond gestaakt.

— Gisteren is vorst *Leopold* van zijn bezoek in de kampen van Diest, Schilde en Braschaet te Brussel teruggekomen.

— Gisteren waren te Antwerpen genoteerd: Belg. 99; Nap. 88⅞; Sp. Perpet. 5 pCt. 53,55½,55; 3 pCt. niet genoteerd; Bras. 77¼.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 5den October.

Het ministeriëel avondblad deelt omtrent de Spaansche aangelegenheden [illegible] mede, volgens welke men te Pampelune eerstdaags eene versterking van 10,000 man, bestaande uit twee regimenten en drie bataillons van de koninklijke garde, te gemoet zag.

De overige berigten van de grenzen bepalen zich tot een meer naauwkeurig verslag van het ontzet van Elisondo, waartoe de beide generaals *Cordova* en *Jauregui*, met omtrent 6000 man werden afgezonden, en van verschillende kanten in de vallei van Bastan zijn doorgedrongen. Men wil dat de insurgenten geheel onverhoeds werden overvallen, echter blijkt het niet dat de troepen der koningin eenig belangrijk voordeel hebben behaald.

Een bende karlisten heeft op den 28sten September eenen aanval op Irun gewaagd, doch is, daar de bezetting onmiddelijk de wapenen heeft opgenomen, onverrigter zake afgetrokken.

Men wil dat het Spaansch gouvernement in de havens van Bordeaux en Bayonne een veertigtal ligte vaartuigen zal doen uitrusten, om langs de kust van Biscaye te kruissen, waar in weerwil van het engelsch en fransch eskader nu en dan den insurgenten onderstand wordt bezorgd.

De *Indicateur de Bordeaux* meldt, dat men den 27sten te Madrid eene karlistische zamenzwering zoude hebben ontdekt, welke zoo in de hoofdstad als elders niet minder dan 2000 welgewapende voorstanders telde. Eenige der hoofden waren in hechtenis genomen, zonder dat de rust werd gestoord.

Voorts heeft men, volgens den *Temps*, onder dezelfde dagteekening uit Madrid vernomen, dat de leden der commissie van finantien, die vroeger de meerderheid uitmaakten en op de vernietiging van alle buitenlandsche leeningen sinds 1823 gesloten, hadden aangedrongen, thans van gevoelen waren veranderd, en de geheele voldoening dier schulden, de leening *Guebhard* alleen uitgezonderd, zouden voorstellen.

— Tusschen de ministeriele dagbladen en die der oppositie blijft de strijd over de mededeeling der telegrafische depeches, die tot zulke buitengewone rijzing en daling in de Spaansche fondsen aanleiding gaven, nog steeds voortduren. Het blijkt echter tot nu toe niet dat er eenige kwade trouw heeft bestaan. De houders der leening *Guebhard* hebben zich tot een protest tegen hare vernietiging vereenigd.

— De voormalige eerste minister, *de Zea Bermudez*, bevindt zich sints eenige dagen te Parijs.

— Te Lyon schijnt men wederom voor ernstige ongeregeldheden beducht te zijn. In weerwil der waakzaamheid van het bestuur hebben eenige onruststokers op nieuw vereenigingen tusschen de werklieden tot stand gebragt. Het vrij gematigd dagblad *le Temps* laat zich aldus uit:

» Er heerscht te Lyon eene ongewone gisting. Volgens alle berigten wordt de openbare rust op nieuw bedreigd, en schrijft men zulks toe aan eenige mutuellisten die zich andermaal vereenigden, en hunne oproerige redeneringen door een volksblad verspreiden. Men heeft eenige van deze lieden in hechtenis genomen."

— Ook de staatkundige gevangenen die in *St. Pelagie* waren opgesloten, hebben zich aan grove ongeregeldheden schuldig gemaakt, zoodat men eenigen hunner naar de gevangenissen van Laforce en Bicètre heeft moeten overbrengen. Aan de uitnoodiging van den heer *A. Carrel* is in zooverre gevolg gegeven, dat de politie zich gisteren avond aan het bureau van den *National* vervoegd heeft, om hem in hechtenis te nemen. Zulks mislukt zijnde heeft hij andermaal te kennen gegeven, dat hij zich dezen morgen ter beschikking van het geregt zoude stellen. Ter zake van den, beruchten brief aan den heer *Gisquet*, is de *National* in beslag genomen.

— Men wil dat de heeren *Etienne* en *Viennet* tot leden van de kamer der Pairs zullen worden benoemd.

— Heden, uithoofde van den Zondag, geene fonds-notering.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 8sten October.

Naar men verneemt, heeft het Z. M. behaagd laatstleden zaturdag nog eenige personen met het ridderlint der orde van den Nederlandschen Leeuw te vereeren.

— Dezer dagen is door Z. M. een besluit genomen, waarbij bepaald wordt, dat de officieren der schutterij, die door de tijdsomstandigheden van hun burgerlijk bestaan beroofd zijn geworden, tot nader order, in de standplaatsen hunner korpsen kunnen blijven met het genot van half traktement; zij zullen des noods tot het verrigten [illegible] kunnen geroepen worden.

— Blijkens aanschrijving van het departement van oorlog, blijft bij voortduring op alle leden der mobiele schutterij, beneden den rang van officier, van toepassing de bepaling, vervat in de aanschrijving van het departement van oorlog van 19 Januarij 1831, n°. 65, volgens welke de chefs der korpsen mobiele schutterij gemagtigd zijn, om aan diegenen hunner onderhoorigen, die zulks mogten verlangen, de permissie tot het aangaan van een huwelijk te verleenen; doch tevens gehouden zijn den belanghebbenden uitdrukkelijk onder het oog te brengen, dat, wanneer hunne vrouwen kind of kinderen hebben, of zullen verkrijgen, zij daardoor geene aanspraak zullen hebben, om uit de dienst der mobiele schutterij te worden ontslagen, alsmede dat hunne vrouwen het korps niet zullen mogen volgen, wanneer het buiten hunne gewone woonplaats geëmploijeerd wordt; en dat deze bepaling van toepassing blijft, hetzij dezelve al dan niet met onbepaald verlof mogten zijn vertrokken; zullende de bedoelde permissie of vergunning, op de eerste daartoe te doene aanvragen, behooren te worden afgegeven. Tevens zal aan hen, die zich bij de staven onder de wapenen bevinden, en de bedoelde vergunning vragen, een tijdelijk verlof [illegible] worden verleend, ten einde het door hen voorgenomen huwelijk volgzaam te kunnen voltrekken.

— Uit 's Hage schrijft men, dat, volgens berigt van den directeur des franschen schouwburgs, op Zaturdag den 11den dezer, ter gelegenheid van het groote aldaar plaats hebbende muzijkfeest, *Robert le Diable* zal worden opgevoerd, waarvan de hoofdrollen door den heer *Chollet* en Mlle *Prevost* zullen worden vervuld; terwijl na die voorstelling eene *venetiaansche soirée*, door de leden van het aan den schouwburg verbonden ballet, zal worden gehouden. Zoowel voor als na dien avond zullen onderscheidene groote zangspelen worden uitgevoerd.

— Bij eene dagorder van den 11den, heeft Z. M. de Keizer van Rusland aan de opperbevelhebbers van het leger Hoogstdeszelfs tevredenheid te kennen gegeven over de schoone houding en de juistheid der krijgsverrigtingen, op den dag der ontblooting gebleken. De soldaten hebben eene gratificatie van een roebel aan geld, een pond vleesch en een glas brandewijn bekomen. De leden der commissie tot oprigting van de *Alexanders*-zuil [illegible] Hoogstdeszelfs tevredenheid met [illegible] gewoden.

— Uit Alexandrie schrijft men, van den [illegible] Augustus [illegible] fende de groote onderneming, die de onderkoning wil tot stand brengen, om de overstrooming van den Nijl te regelen, dat reeds 15,000 arbeiders daaraan werkzaam zijn, doch dat dit getal wel tot 100,000 zou dienen gebragt te worden. Deze nuttige inrigting zou, naar men vermeende, de voortbrengselen van den grond doen verdriedubbelen.

Egypte heeft tot heden jaarlijks ongeveer 400,000 centenaars boomwol geleverd en zou in het vervolg, door het tot stand brengen der onderneming, wel 1,200,000 centenaren kunnen leveren. — De overstrooming liet zich dit jaar goed aanzien, waardoor de boomwol-oogst beloofde gunstig te zijn; doch al deze boomwol kwam in handen van kooplieden, welke den Pacha voorschotten hadden gedaan. Deze voorschotten bestonden grootendeels in koopwaren, ... de voorschieters ook hunne winst hebben. Zoo zegt men, dat het handelhuis *Briggs* tusschen de 50 en 60 pCt. voor het aanschaffen der stoom-machines, die echter grootendeels werkeloos ... gewonnen heeft. Frankrijk en Engeland hebben, wordt ... met het oogmerk Egypte ... magtig land te verheffen ... zelve Turkije of liever Rusland te kunnen ..., de ... lieden, intusschen, trekken zoo veel partij van ... maar eenigzins mogelijk is.

— Te Ferrières, in het departement de l'Allier, heeft het volgende zeldzame geval van schijndood-begraving plaats gehad:

In het eerste gedeelte der maand September was een ... dier plaats naar het scheen overleden, in welke gedachte men versterkt werd, doordien hij gedurende eenige dagen daarna geen het minste teeken van leven gaf. Hoe groot was derhalve de verbazing, toen de schijndoode, terwijl men bezig was het deksel der doodkist boven hem toe te schroeven, zich begon te bewegen en andere blijken van wederopstanding te geven. In het eerste oogenblik vlugtte een ieder weg van schrik, doch weldra keerde men terug en bragt den ongelukkige door gepaste middelen spoedig tot het leven weder.

De *Lynx* behelsde dezer dagen het volgende:

„Het *Juste-milieu* is dit jaar niet zeer gelukkig geweest. Het had het grootste belang er bij, dat de aristocraat der engelsche hervorming, lord *Grey*, aan het hoofd van de zaken bleef, ten einde zijn werk te voltooijen, en lord *Grey* is afgetreden alvorens er de laatste hand aan te hebben gelegd. Het had belang er bij lieden, gelijk als den hertog van *Broglie* en den maarschalk *Soult*, in zijnen raad te behouden, doch het heeft die niet kunnen behouden.

» Het wilde de nieuwe wetgevende vergadering alleen voor den vorm laten bijeenkomen, en het heeft zich verpligt gezien dezelve met der daad bijeen te roepen, om op een nietsbeduidend discours, een nietsbeduidend antwoord er van te krijgen.

» Om den tijd van uit te rusten te kunnen hebben, zou voor hetzelve hoogst aangenaam geweest zijn, de zitting van 1835 eerst in de laatste dagen van December te openen; doch men beweert, zoo gesteld zijn de omstandigheden, dat het nog vóór dit tijdstip belangrijke mededeelingen aan de heeren afgevaardigden uit de departementen zal hebben te doen.

» Het had besloten eene reis naar Marseille te ondernemen, ten deele voor zijn genoegen, om er met den Koning van Napels over ... en huwelijk te praten; het zou de parodie van de bijeenkomst ... zijn; maar de Koning van Napels heeft doen weten, dat hij zich niet ter plaatse der bijeenkomst zou bevinden, en heeft *Lodewijk Philips* dienvolgens van dien kant noch schoondochter, noch schoonzoon, noch gelijksoortig gouvernement te verwachten.

» Het hield don *Carlos* voor ten eeuwigen dage uit Spanje verdreven, en don *Carlos* is er, van een ... in den ... vorm, voorzien, over Frankrijk en als 't ware onder de vensters van het Palais-Royal voorbijgaande, weer ingekomen.

» Het vleide zich, eenen sterken bondgenoot in dom *Pedro* te hebben gevonden, en dom *Pedro* draagt de schatten die hij van hetzelve gekregen heeft met zich in het graf.

» Het vleide zich dat voor 't minst de mislukte koning van Belgie dona *Maria* huwen zou, en dona *Maria* geeft een *Beauharnais* boven een *Orleans* de voorkeur.

» Het twijfelde niet, of *Maria Christina* zou, aan zijnen leiband gaande, het evenwigt tusschen de beide uiterste partijen weten te bewaren, en *Maria Christina* is tegenwoordig op een troon, juist zoo als een ... tusschen twee zadels is gezeten.

» Het had twintig millioenen op interest, in Griekenland, onder waarborg van Koning *Otto* geplaatst, en daar ... zoo ... Koning *Otto* de twintig millioenen en den ... met zich ... mede.

» Nog veel ... wij bij ... van teleurstellingen en misrekeningen kunnen voegen, ... noodig is hier bijgebragt ten bewijze, zoo als wij hier ... dat het juste-milieu dit jaar niet gelukkig is geweest. Zal het dat op een volgend ... de gebeurtenissen zullen ... zoo spoedig leeren. Inmiddels, twijfelen wij er aan. Tegen het ... staat geen regt tegenover; de wapenrust is geen ... en dikwijls is de doodsche kalmte niet anders ... dan de voorlooper van den storm.”

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den ... October.

Luidens een ... in de *Augsburger Zeitung* opgenomen ... de Duitsche bondsvergadering in hare zitting van den ... September ... besloten hebben, de verschillende regeringen ... tot nu toe ... studeren aan ... universiteiten ... verboden hebben ... verordeningen te ... buiten werking ... worden ... Dit besluit moet eensteinmig genomen zijn, en is gegrond op de bedenking, dat de gedachte universiteit eene kweekschool voor alle revolutionaire en een toevlugtsoord, zoo voor leeraars als studenten, die wegens staatkundige misdrijven hun vaderland hebben moeten verlaten, schijnt te worden. De benoemingen van *Snell*, *Siebenpfeiffer*, *Troxler* en andere ... uitgewekenen is daarbij bijzonder in aanmerking genomen. ... wil ..., dat de ... van Duitsche ... werklieden, die zolange in Zwitserland werden ... zullen geven tot een algemeen verbod ... tot het einde van het jaar 1836, in Frankrijk, Belgie en Zwitserland te vestigen.

— ... dat de Spaansche infant don *Sebastiaan* ... zich voorgesteld aldaar schijnt te vestigen. — De uitbarstingen van den Vesuvius hadden volgens de jongste berigten ... opgehouden, doch men was nog immer beducht, dat deze ... door andere zouden gevolgd worden.

— Uit Konstantinopel schrijft men van den 11den september:

„ In de hoofdstad is alles rustig. De hevigheid der pestziekte begint te verminderen. Openbaarlijk worden er nog troepen naar Azien overgebragt, hetgeen aan vele onzer Europesche diplomaten schijnt te mishagen. Dagelijks ziet men geheele scheepsladingen met krijgsbehoeften naar Scutari vertrekken. Onlangs zijn er twee Turksche fregatten naar de Dardanellen gezeild; zij moeten zich op eenigen afstand buiten de engte hebben vertoond, en daardoor bij de Engelsche wachtschepen veel opzien hebben gebaard, ... zal dit wel niets te beduiden hebben, en als eene oefeningsreize moeten beschouwd worden. Voor eenige dagen ... een Engelsche schooner naar de Zwarte Zee, doch dezelve is ... hier terug gekeerd. — Uit Syrien verneemt men bijna niets, ofschoon men meent dat de rust nog niet volkomen hersteld is. De gezanten van alle de groote mogendheden leven uiterlijk op den vriendschappelijksten voet, even of er nimmer eenig misverstand had plaats gehad. De Pruissische gezant *v. Martens* zal waarschijnlijk door den heer *v. Liebermann*, die van Madrid is ..., vervangen worden. De organisatie der nieuwe militie wordt ijverig verrigt; op alle pleinen der hoofdstad ziet men deze troepen zich oefenen. De instructie is nagenoeg geheel aan ... opgedragen. De Sultan is dikwerf daarbij tegenwoordig, en geeft zijne tevredenheid te kennen, wanneer de manoeuvres met ... en keurigheid worden uitgevoerd.”

— Te Weenen waren den 27sten September genoteerd: 5 pCt. Metall. 99¼; 4 pCt. 9...; Bankactien 1260.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — De beroemde HEEREN is met het kommandeurs-kruis der Guelphen-orde begiftigd. — Op den 23 Sept. is de bekende geschiedkundige, Hofraad en Professor KONRAAD MANNERT, in den ouderdom van 78 jaren te *Munchen* overleden. — De Natuurkundigen te *Stuttgart* vereenigd, zijn aldaar zoo zeer met feesten van allerlei aard onthaald geworden, dat er een voorstel gedaan is, om, in 't vervolg de kosten voor het onthaal der zamenkomende geleerden zelve te dekken, ten einde men vrijheid hebben mogt eene plaats te kiezen, waar men minder aan verstrooijingen is blootgesteld. De Heer OTTO van *Breslau* heeft tot ondersteuning van dit voorstel in 't midden gebragt, hoe men, te zamen gekomen om van elkander te leeren, met feesten overladen werd en verpligt was halve nachten in de genietingen des levens door te brengen, waardoor de geest den volgenden dag niet meer die frischheid en helderheid had, welke vereischt werden om wetenschappelijke onderwerpen naar behooren te behandelen. De zamenkomst van het volgende jaar zal te *Bonn* plaats hebben, onder voorzitting van den Geheimraad HARLESS. — Bij *Rotweil*, ter plaatse, waar de *Prim* in de *Neckar* ..., strekt van *Zuid-Duitschland* voor ... 250 jaren ... der *Romeinen* is geweest, zijn sedert twee jaren door eene vereeniging van liefhebbers van oudheden regelmatige opgravingen gedaan, welke ... deze zomer den vond ten gevolge hebben gehad, van een vloer van mozaïek-werk, voorstellende een onderwerp, 't welk ten tijde van de Romeinsche Keizers zeer veel tot dergelijke kunstwerken gekozen werd, *Orpheus onder de dieren*. Er zijn nog verscheiden mozaïeken voorhanden, waarin dit onderwerp behandeld is; doch de bij *Rotweil* gevondene is van de soort van die, welke beschreven is bij LABORDE *Mosaïque d'Italica* p. 95, en de teekening komt hoofdzakelijk volkomen overeen met de beschrijving eener afbeelding van *Orpheus* ... bij PHILOSTRATUS n° 6. Daar het ondoenlijk is dit kunstwerk in ... grond ..., is men thans bezig over het... ... te ... . De tweede afdeeling van het beroemde penningkabinet, nagelaten door den Heer von APPEL, waarin een groote rijkdom van voorwerpen en daaronder vele zeldzame stukken gevonden worden, zal te *Berlijn*, in het begin van December, verkocht worden. De daarvan uitgegevene Catalogus is een aanzienlijk boekdeel. Eene opgave der prijzen, waarvoor de onderscheidene voorwerpen der eerste afdeeling van dit kabinet verkocht zijn, is mede in druk uitgegeven.

DENEMARKEN. — Men schrijft uit *Kopenhagen*, onder dagteekening van den 16 September, dat aldaar de Bisschop van *Seeland*, Dr. MÜLLER,

overleden is. Gedurende eene lange reeks van jaren was zijne werkzaamheid van eenen gezegenden invloed op de studerende jeugd. Zijne Dogmatijk, Apologetijk en eenige andere geschriften behooren tot de beste voortbrengselen der Deensche Letterkunde. Sedert vele jaren was de overledene geleerde hoofdredacteur van het Letterkundig Tijdschrift, en zijne bewerking van *Saxo Grammaticus* en zijne Bibliotheek van IJslandsche Volksoverleveringen getuigen van zijnen smaak en zijne oordeelkunde.

RUSLAND. — De Berlijnsche Hoogleeraar G. G. EHRENBERG en de Fransche Geleerde LETRONNE zijn benoemd tot Leden der Akademie van Wetenschappen te *Petersburg*.

SPANJE. — Te *Madrid* is, naar gemeld wordt, op last van den Cap. JUAN DOM SANGRAN het Duitsche werk van VON GROVENITZ over de Artilleryewetenschap, in het Spaansch vertaald uitgegeven.

PORTUGAL. — Een der beste Portugeesche dichters ANTONIO DE CASTILHO heeft eene vertaling in verzen in 't licht gegeven van verscheidene dichtstukken en de beste treurspelen van den Franschen dichter DUCIS.

GROOT-BRITTANNIË. — Te *Edimburg* is overleden de algemeen bekende boekhandelaar BLACKWOOD, uitgever van het naar hem genoemde *Magazine*.

FRANKRIJK. — Een geneeskundig tijdschrift deelt het berigt mede, dat, tusschen de twee heelkundigen CIVIALE en LEROY geschil zijnde gerezen, omtrent de meerdere of mindere voortreffelijkheid van de verschillende wijze om de kunstbewerking der Lithotritie of verbrijzeling van den blaassteen te behandelen, welke die beide Heeren gewoon zijn, [illegible] Heer LEROY [illegible] een commissie van Heelmeesters [illegible] aanvaarden, dat, degeen, wiens wijze van kunstbewerking het gunst [illegible] bevonden, eene som van 3000 franken zal storten in het onlangs daargestelde fonds tot ondersteuning van ongelukkige Geneesheeren en Heelmeesters. Er wordt niet gemeld, of de Heer CIVIALE deze uitdaging of weddingschap, hoe men het noemen wil, heeft aangenomen.

Berigten uit het gebied van Kunsten en Nijverheid.

Stoomrijtuigen. — Ook te Weenen heeft men thans eenen stoomwagen, dien de mechanicus VOIGTLANDER te Londen liet maken, en die bestemd is tot vervoer van reizigers van Weenen naar Baden. De zwaarte van den wagen bedraagt 60 centenaars, kan 6 personen bevatten en nog eenen wagen van 15 tot 30 personen op sleeptouw nemen. Hij zal den weg van Weenen naar Baden in 3 kwartier uurs afleggen, loopt op veeren, zonder eenig geraas te maken; de machine, welke de kracht van 12 paarden uitoefent, geeft geenen rook af, dewijl dezelve met afgezwavelde kolen in werking gehouden wordt. Deze wagen vereenigt met een vernuftig mecanismus, stevigheid en nette eenvoudigheid in de zamenstelling.

Bloedzuigers. — Er wordt tegenwoordig jaarlijks voor eene waarde van ten minste 11 millioen franken van Bloedzuigers uit Frankrijk naar andere landen verzonden; dan het is zeer moeijelijk, om dezelve gedurende een lang [illegible] middel voor gevonden [illegible] De Heer MORAND [illegible] 1827 [illegible]

Goedkoope Scheermessen. [illegible] heeft aan het militair bestuur de gelegenheid [illegible] van scheermessen tot 5 centimes (nog geen $2\frac{1}{2}$ cent of 1 halve stuiver Nederlandsch) het stuk. Wordt dit aanbod aangenomen, zoo zoude een soldaat, in de veronderstelling dat hij jaarlijks 4 van deze messen versleet, nog een franc besparen; want het kost hem tegenwoordig 10 cents per maand, om zich bij zijn kapper te laten scheren.

Nieuwe Blaasbalk. — De Fransche werktuigkundige PAILLETTE heeft eene merkwaardige smids blaasbalk vervaardigd, welke eenen onafgebroken luchtstroom voortbrengt, en in welks zamenstel niets dan hout en leder voorkomt.

Oorsprong van de Maïs (turksche tarwe). — Voor de ontdekking van Amerika, werd de maïs in Italië verbouwd. Oorspronkelijk uit Azië, werd zij, ten tijde der kruistogten, in Europa ingevoerd.

Het *Vuur-waterstofgaz-microscoop (microscope oxi-hydrogène)* van Doctor WARWICK, welks verbazende uitwerkselen door geheel Parijs bewonderd wordt, is geschikt, om door menigvuldige toepassingen het gebied der Kunsten en Wetenschappen uit te breiden. Ook bij ons te Utrecht en elders is het reeds, door het aan den dag brengen van eene nieuwe insecten-wereld, niet geheel onbekend.

De paarden achter den wagen spannen. — Dit spreekwoord diende eertijds om eene groote verkeerdheid aan te duiden. *Tempora mutantur et vehicula mutantur in ipsis.* Immers voor onzen tijd was het bewaard, om, in plaats van de paarden *voor* den wagen te spannen, eerst zonder paarden (door middel van stoom) te rijden en nu de paarden *achter* den wagen te spannen. Een nieuw werktuig toch, dat den naam van zijnen uitvinder, den baron VON DRAIS, draagt, draagt de bewondering weg van allen, die hetzelve gezien hebben. Manheim heeft het nog onlangs vermaakt schouwspel gehad, van een paard, dat een rijtuig voortduwde, hetwelk door den Heer DRAIS bestuurd werd. Deze manier van rijden levert de volgende voordeelen op: 1°. Het paard kan niet aan 't hollen slaan; 2°. het rijtuig is bevrijd van stof en slijk, dat gewoonlijk door het paard er in komt; 3°. het gezigt wordt niet belemmerd door den koetsier, en het paard enz. enz. De koetsier zal hoog op den bok of achter het rijtuig geplaatst worden, en door middel van eenen spiegel zal hij de equipage besturen. — Velen zal dit zonderling voorkomen; dan *mathematice*, zijn op deze wijze de paarden slechts van *positief*, na door o gegaan te zijn, *negatief* geworden.

Papieren tapijten. — In Engeland is een goedkoop middel uitgedacht, om de tapijten in de vertrekken te vervangen. Men plakt op den vloer een sierlijk geteekend papier, en bedekt deszelfs oppervlakte achtervolgens met 3 lagen Indiaansch vernis, hetwelk deze nieuwe soort van tapijt zoo glad en schitterend als een spiegel en tevens waterdigt maakt. Men kan ook voor dat gewerwde papier nemen papier, hetwelk met een gepolijst blad goud of zilver bedekt is. Men bekomt aldus eene oppervlakte met metaal-spiegelingen van het fraaiste effect. Men maakt dit tapijt schoon, door hetzelve onbeschroomd, even als een marmeren tafel, af te wasschen.

163ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

TWEEDE KLASSE.

Derde Trekking: N°. 20486, *f* 1500. N°s. 10643 en 11611 ieder een prijs van *f* 1000.

Vierde [illegible] N°. 20686, *f* 1000. N°. 20879, *f* 3000. N°s. 19506 en 16243, ieder een prijs van *f* 1000. N°. 13725, *f* 2500.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

DINGSDAG, *den* 7den *October*

NEDERLAND. pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4 en h. u.
Werk. Schuld $2\frac{1}{2}$	$52\frac{1}{4}$	$52\frac{3}{8}$	$52\frac{1}{4}$
dito dito 5	$99\frac{5}{8}$	$99\frac{7}{8}$	$99\frac{3}{4}$
Uitgestel. dito.	$1\frac{11}{64}$		
Kansbill. dito.	$22\frac{13}{16}$	23	$22\frac{13}{16}$
Amort. Synd. $4\frac{1}{2}$	$91\frac{6}{16}$	$91\frac{3}{4}$	$91\frac{9}{16}$
Dito dito. $3\frac{1}{2}$	$73\frac{15}{16}$	74	
Schatkistbill. 6	$100\frac{3}{8}$	$100\frac{1}{2}$	
Oorlogslast . 5	$100\frac{5}{8}$		
Leening 1831. 6			
Hand.-Maats. $4\frac{1}{2}$			
FRANKRIJK.			
Ins. Grootb. . 3			
ENGELAND.			
Dito p. 12 Aug. 3			
SPANJE.			
Certific. Amst. 5	45	48	$45\frac{1}{4}$
Dito *f* 1000. . 3	$27\frac{5}{8}$	$29\frac{1}{2}$	[illegible]
Uitg. 3 pc. Sch. 5	$12\frac{7}{8}$	$13\frac{1}{2}$	[illegible]
Cert. B. Lond. 5	$46\frac{1}{4}$	$48\frac{1}{2}$	[illegible]
NAPELS.			
Certific. *L.&B.* 5			
Dito *Falc.&C.* 5			
Leen. Lond. *R.* 5			
RUSLAND.			
Obl. *Hope* $^{1798}_{1816}$ 5	$103\frac{1}{4}$	$103\frac{3}{8}$	
Dito 18^{28}_{29} . . . 5	$103\frac{3}{4}$		

pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4 en h. u.
Cert. dito 18^{31}_{33}. 5	$98\frac{5}{8}$	$98\frac{3}{4}$	$98\frac{5}{8}$
Obl. te Lond. 5			
Cert. te Hamb. 5	$98\frac{1}{4}$	$98\frac{1}{2}$	
Ins. in Assig. 6	68	$68\frac{1}{16}$	
Certific, dito. 6			
POLEN.			
Aand. L. fl. 300	121	$121\frac{1}{2}$	
PRUISSEN.			
Dito dito R. 50.	$105\frac{3}{4}$	106	
Neg. L. 1830. 4	$98\frac{5}{8}$		
OOSTENRIJK.			
Aand. L. *f* 100.			
Dito dito 250. 4	428		
Metalliek . . . 5	$99\frac{1}{16}$	$99\frac{5}{8}$	$99\frac{1}{8}$
Dito L. gen. . 5			
Dito . . . . . . $2\frac{1}{2}$			
Obl. *Goll&C.* 5			
Dito 4			
Ween. B. act. 3			
N. Ween. Aand.			
DENEMARKEN.			
Leen. te Lond. 3			
BRAZILIEN.			
Dito *Rotsch.* 5	$78\frac{1}{2}$		
GRIEKSCHE.			
Dito te Lond. 5			

*** Heden overleed, tot onze bittere droefheid, na een smartelijk lijden, voorzien van de H. H. Sacramenten der stervenden, de Heer CHRISTIAAN JANSSENS, Medicinæ Doctor te Gilze.

Een ieder, die den overledene in zijn zoo nuttig als werkzaam leven gekend heeft, zal eenigermate kunnen gevoelen het verlies dat ons treft; ons daarvan ook zonder brieven van rouwbeklag overtuigd houdende.

GILZE, den 25. September 1834.

Mede uit naam mijner Behuwdzuster,
A. DE SWART,
Wed. C. JANSSENS.

*** De plaats van EERSTEN TROMPETTER, bij het Muzijk der 14e Afd. Inf. vakant komende, zoo kunnen diegenen, welke hiertoe een engagement verlangen aan te gaan, zich met *franko* brieven adresseren aan de Kommissarissen van het Muzijk te Maastricht; — zullende het traktement naar evenredigheid der kunde worden bepaald.

De 1e Luit. Kommissaris van het Muzijk,
W. VAN DER BURG.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD BREDA, zullen, op Maandag den 13den October 1834, des middags ten twaalf ure, ten Stadhuize aldaar, aan den minstbiedenden, volgens in te leveren *gezegelde* Billetten van inschrijving, in het openbaar Aanbesteden: Het doen van eenige VERNIEUWINGEN en HERSTELLINGEN aan *STADS-GEBOUWEN*.

De Konditiën van Aanbesteding liggen dagelijks, uitgezonderd op Zon- en Feestdagen, op de gewone uren, ter lezing op Stads-Secretarij, en nader onderrigt is te bekomen bij den Stads-Architekt A. J. F. GUYPERS.

BREDA, den 29sten September 1834.

Ter ordonnantie van Burgemeester en Wethouders voornoemd,
De Secretaris der Stad:
H. W. SCHAUIKES.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BERGEN-OP-ZOOM*, zullen op Maandag den dertienden October 1834, des morgens om elf ure, ten Raadhuize aldaar, publiek presenteren aan te besteden, HET UITDIEPEN EN SCHOONMAKEN DER STADS HAVEN EN GREBBE, en wel van het gebouw genaamd *de Lusthof* tot aan het *Klein Bruggetje of Draaiboom*.

Zullende het Bestek en de Conditiën van Aanbesteding, acht dagen te voren, ter Stads Secretarie ter lezing liggen.

Bergen-op-Zoom, den 30sten September, 1834.

Burgemeester en Wethouders voornoemd:
CUYPERS Vt.

Ter ordonnancie van dezelven,
HANAUER, L. s.

AANBESTEDING DER LEVERANTIE

VAN

LEVENSMIDDELEN,
BRAND- EN LICHTSTOFFEN,

TEN DIENSTE VAN DE GARNIZOENS-ZIEKENZAAL TE BREDA.

Krachtens autorisatie van het Departement van Oorlog en onder deszelfs nadere goedkeuring, zal, op den 15 dezer loopende maand, aan den minstinschrijvenden, ten behoeve van voormeld Etablissement, worden Aanbesteed, de Leverancie van:

a. Vleesch. *b.* Wit Brood. *c.* Gort en Rijst. *d.* Zout, Boter, Kaarsen, Groene Zeep, Bier-Azijn en Patent-Olie.	bij het Nederlandsch pond.
e. Roode Bordeaux Wijn. *f.* Gerste Bier.	bij de Nederlandsche kan.

g. Steenkolen bij de 1000 Nederlandsche ponden.
h. Turf bij de 100 stuks.

Alles voor den tijd van 12 maanden, in te gaan met den 1 Januarij aanstaande, en eindigende met den laatsten December daaraanvolgende.

i. Aardappelen en Wortelen, waarvan de Leverantie een aanvang zal nemen, met den 1 November van het loopende jaar, en eindigen zal, die der Aardappelen met den 15 Julij en die der Wortelen met den laatsten Mei des volgenden jaars; zullende voor de Leverantie dezer beide artikelen moeten worden ingeschreven, bij het Ned. Mud, en daarbij tevens vermeld, het gewigt dezer maat, van ieder artikel.

Strekkende wijders, tot narigt der gegadigden:

1. Dat de voorwaarden, waarop deze Aanbesteding zal plaats hebben, van heden af, ter lezing en de monsters van de aan te besteden artikelen, welke daarvoor vatbaar zijn, ter bezigtiging zullen liggen, in het Bureau van den ondergeteekende.

2. Dat voor de artikelen, welke onder een en dezelfde letter, hiervoren zijn aangewezen, bij elkander, in een afzonderlijk billet, zal moeten worden ingeschreven; zullende op zoodanige inschrijving, waarbij dit niet in acht is genomen, geen regard worden geslagen.

3. Dat de naam, voornamen en woonplaats van den inschrijver, mitsgaders die van zijne borgen, duidelijk zullen moeten worden geschreven.

4. Dat de prijzen der inschrijvingen naauwkeurig in *schrijfletters* en in *guldens en cents en honderdste gedeelten van cents*, moeten worden uitgedrukt, en dat de billetten, door de inschrijvers zelven, onderteekend moeten zijn.

5. Dat de billetten, behoorlijk op gezegeld papier geschreven, en verzegeld, op het Bureau van de Ziekenzaal bezorgd, en gestoken moeten worden, in de daartoe bestemde gesloten Bus, uiterlijk des middags voor *twaalf* ure van den dag der Aanbesteding, na welk tijdstip geene inschrijvingen meer zullen worden aangenomen.

6. Dat alle billetten, welke niet in den verlangden vorm zijn ingerigt, of op ongezegeld papier geschreven, alsmede die, welke eenige bijzondere voorwaarden bevatten, die niet bij het bestek van aanneming zijn vastgesteld, buiten aanmerking gehouden en verworpen zullen worden.

7. Dat van den Wijn en het Bier door den inschrijver te gelijker tijd, met het billet van inschrijving eene of meer, behoorlijk gecachetteerde, proeven zullen moeten worden bezorgd, van de soort en kwaliteit van Wijn of Bier, welke de gegadigde aanneemt, tegen de, bij het inschrijvings-billet op te geven prijzen, te leveren, en aan welke proeven zal moeten gehecht zijn, een afzonderlijk verzegeld billet, waarin de naam en woonplaats van den inschrijver zal moeten vermeld staan.

8. Dat de inschrijvers en hunne borgen, van hunne gegoedheid, tot het behoorlijk volbrengen der Leverantien, bewijzen van het Plaatselijk Bestuur zullen moeten overleggen, hetwelk dan eerst zal behoeven te geschieden, wanneer het zal gebleken zijn, dat hun de Leverantie is toegewezen, en, in welk geval, zij verpligt zullen wezen, binnen 24 uren, nadat hun daarvan zal zijn kennis gegeven, die bewijzen aan de Administratie van voormeld Etablissement te bezorgen, daar, bij gebreke van dien, over de Leverantie nader zal worden beschikt.

Te BREDA, den 7. October 1834.

De Militaire Intendant, belast met het Toezigt over voornoemde Ziekenzaal:
W. VAN WYCK.

AANBESTEDING DER LEVERANTIE

VAN

LEVENSMIDDELEN,
BRAND- EN LICHTSTOFFEN,

TEN DIENSTE VAN HET MILITAIR HOSPITAAL TE GORINCHEM.

Krachtens autorisatie van het Departement van Oorlog, en onder desselfs nadere goedkeuring, zal op den 15 dezer loopende maand, aan de minst inschrijvenden, ten behoeve van voormeld Etablissement, worden aanbesteed, de Leverantie, van:

a. Vleesch. *b.* Wit en munitie Brood. *c.* Gort en Rijst. *d.* Zout, Boter, Kaarsen, groene Zeep, Bier-Azijn en Patent-Olie.	bij het Nederl. Pond.
e. Roode Wijn. *f.* Bier.	bij de Nederl. Kan.

g. Steenkolen bij de 1000 Ned. Ponden.
h. Turf bij de 100 stuks.

Alles voor den tijd van twaalf maanden, in te gaan met 1 Januarij aanstaande, en eindigende met den laatsten December daaraanvolgende:

i. Aardappelen en Wortelen, waarvan de leverantie een aanvang zal nemen met den 1 November van het loopend jaar, en eindigen zal, die der aardappelen met den 15 Julij en die der wortelen met den laatsten Mei des volgenden jaars; zullende voor de leverantie dezer beide artikelen, moeten worden ingeschreven bij het Ned. Mud, en daarbij tevens vermeld het gewigt dezer maat, van ieder artikel.

Strekkende wijders tot narigt der gegadigden:

1°. Dat de voorwaarden, waarop deze aanbesteding zal plaats hebben, van heden af, des middags van elf tot één ure ter lezing en de monsters van de aan te besteden artikelen, welke daarvoor vatbaar zijn, ter bezigtiging zullen liggen in het bureau van den ondergeteekende;

2°. Dat, voor de artikelen, welke onder een en dezelfde letter hiervoren zijn aangewezen, bij elkander in een afzonderlijk biljet zal moeten worden ingeschreven; zullende op zoodanige inschrijving, waarbij dit niet in acht is genomen, geen regard worden geslagen;

3°. Dat de naam, voornamen en woonplaats van den inschrijver, mitsgaders van zijne borgen, duidelijk zullen moeten worden geschreven;

4°. Dat de prijzen der inschrijvingen naauwkeurig in *Schrijfletters* in *Guldens en Cents* en *honderdste gedeelten van Cents* moeten worden uitgedrukt, en dat de biljetten, door de inschrijvers zelve, onderteekend moeten zijn;

5°. Dat de biljetten behoorlijk op gezegeld papier geschreven, en verzegeld, op het Bureau van het hospitaal, bezorgd, en gestoken zullen moeten worden, in de daartoe bestemde gesloten bus, uiterlijk des middags voor *twaalf* uren, van den dag der aanbesteding, na welk tijdstip, geene inschrijvingen meer zullen worden aangenomen;

6°. Dat alle biljetten, welke niet in den verlangden vorm zijn ingerigt, of, op ongezegeld papier geschreven, alsmede die, welke eenige bijzondere voorwaarden bevatten, die niet bij het bestek van aanneming zijn vastgesteld, buiten aanmerking gehouden, en verworpen zullen worden;

7°. Dat van den Wijn en het Bier, door den inschrijver te gelijker tijd met het biljet van inschrijving, eene of meer, behoorlijk gecachetteerde, proeven zullen moeten worden bezorgd, van de soort en kwaliteit van Wijn en Bier welke de gegadigde aanneemt, tegen de, bij het inschrijvings-biljet, op te geven prijzen, te leveren, en, aan welke proeven zal moeten gehecht worden, een afzonderlijk verzegeld biljet, waarin de naam en woonplaats van den inschrijver zal moeten gemeld staan;

8°. Dat de inschrijvers en hunne borgen, van hunne gegoedheid, tot het behoorlijk volbrengen der leverantien, bewijzen van het Plaatselijk Bestuur zullen moeten overleggen, hetwelk dan eerst zal behoeven te geschieden, wanneer het zal gebleken zijn, dat hun de leverantie is toegewezen en, in welk geval, zij verpligt zullen wezen, binnen 24 uren, na dat hun daarvan zal zijn kennis gegeven, die bewijzen, aan de administratie van voormeld Etablissement te bezorgen, daar bij gebreke van dien, over de leverantie nader, zal worden beschikt.

Te GORINCHEM den 7 October 1834.

De Luitenant-Kolonel, plaatselijke Kommandant, als fungerend Onder-Intendant, belast met het toesigt over voornoemd Hospitaal.
C L O E T E.

Te BREDA bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.